

USTAWA

z dnia 25 czerwca 1997 r.

o świadku koronnym.

Art. 1. 1. Przepisy ustawy stosuje się w sprawach o przestępstwa popełnione w zorganizowanej grupie albo związku mającym na celu popełnianie przestępstw:

- 1) określone w art. 134, 148 § 1—3, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 171 § 1, art. 173 § 1 i 3, art. 204 § 4, art. 223, 252 § 1—3, art. 253, 263 § 1 i 2, art. 280—282, 299 § 1—6 oraz w art. 310 § 1, 2 i 4 Kodeksu karnego,
- 2) przeciwko mieniu, powodujące znaczną szkodę,
- 3) skarbowe, powodujące znaczne uszczuplenie należności Skarbu Państwa,
- 4) wytwarzania, przetwarzania i obrotu środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi,
- 5) określone w art. 21 i 23 ustawy z dnia 2 grudnia 1993 r. o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy (Dz. U. Nr 127, poz. 584 i z 1997 r. Nr 88, poz. 554).

2. Przepisy ustawy stosuje się także w sprawach o przestępstwo określone w art. 258 Kodeksu karnego.

Art. 2. Świadkiem koronnym jest podejrzany, który został dopuszczony do składania zeznań w charakterze

świadka, na zasadach i w trybie określonych niniejszą ustawą.

Art. 3. 1. Można dopuścić dowód z zeznań świadka koronnego, jeżeli łącznie zostały spełnione następujące warunki:

- 1) do chwili wniesienia aktu oskarżenia do sądu jako podejrzany w swoich wyjaśnieniach przekazał organowi prowadzącemu postępowanie informacje, które mogą przyczynić się do ujawnienia okoliczności przestępstwa, wykrycia pozostałych sprawców, ujawnienia dalszych przestępstw lub zapobieżenia im,
- 2) zobowiązał się do złożenia przed sądem wyczerpujących zeznań dotyczących osób uczestniczących w przestępstwie oraz pozostałych okoliczności, o których mowa w pkt 1, popełnienia przestępstwa wymienionego w art. 1.

2. Można uzależnić dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego także od zobowiązania się podejrzanego do zwrotu korzyści majątkowych odniesionych z przestępstwa oraz naprawienia szkody nim wyrządzonej.

3. Z czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2, sporządza się protokół, a także poucza się po-

dejrzanego o treści art. 10 i 11, zamieszczając o tym wzmiankę w protokole.

Art. 4. Przepisów ustawy nie stosuje się do podejrzanego, który w związku z udziałem w przestępstwie wymienionym w art. 1:

- 1) usiłował popełnić albo popełnił przestępstwo określone w art. 148 § 1—3 Kodeksu karnego lub współdziałał w popełnieniu tego przestępstwa,
- 2) nakłaniał inną osobę do popełnienia czynu zabronionego, określonego w art. 1, w celu skierowania przeciwko niej postępowania karnego,
- 3) zakładał zorganizowaną grupę albo związek mający na celu popełnianie przestępstw lub taką grupę albo związkiem kierował.

Art. 5. 1. Postanowienie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego wydaje sąd właściwy do rozpoznania sprawy na wniosek prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze, złożony po uzyskaniu zgody prokuratora apelacyjnego.

2. Sąd bada, na podstawie danych zawartych we wniosku i materiałach zgromadzonych w sprawie, czy zachodzą warunki określone w art. 1, 3 i 4.

3. Przed wydaniem postanowienia sąd przesłuchuje podejrzanego co do okoliczności, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2. Jeżeli stawiał się obrońca, dopuszcza się go, na żądanie podejrzanego, do udziału w przesłuchaniu; zawiadomienie obrońcy o terminie przesłuchania jest obowiązkowe, gdy żąda tego podejrzany.

4. Sąd określa termin i sposób wykonania zobowiązania, o którym mowa w art. 3 ust. 2.

5. Sąd wydaje postanowienie w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku.

6. Na postanowienie sądu prokuratorowi przysługuje zażalenie.

Art. 6. Jeżeli prokurator nie wystąpił z wnioskiem, o którym mowa w art. 5 ust. 1, albo sąd wydał postanowienie o odmowie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego, wyjaśnienia podejrzanego, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 oraz art. 5 ust. 3, nie mogą stanowić dowodu; w takim wypadku protokół wyjaśnień podejrzanego podlega zniszczeniu.

Art. 7. W razie wydania przez sąd postanowienia o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadka koronnego, prokurator sporządza odpisy materiałów dotyczących osoby wskazanej w postanowieniu sądu i wyłącza je do odrębnego postępowania, które następnie zawieszają; zawieszenie postępowania trwa do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przeciwko pozostałym sprawcom.

Art. 8. W stosunku do świadka koronnego nie stosuje się przepisów art. 182—185 Kodeksu postępowania karnego.

Art. 9. 1. Sprawca nie podlega karze za przestępstwa określone w art. 1, w których uczestniczył i które jako świadek koronny ujawnił w trybie określonym niniejszą ustawą.

2. Prokurator wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie przeciwko pozostałym sprawcom. Przepisów art. 459 i 465 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się.

Art. 10. 1. Przepisów art. 9 nie stosuje się, jeżeli świadek koronny w toku postępowania:

- 1) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę co do istotnych okoliczności sprawy albo odmówił zeznań przed sądem,
- 2) popełnił nowe przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mającym na celu popełnianie przestępstw.

2. W wypadku określonym w ust. 1 prokurator podejmuje zawieszone postępowanie.

3. Prokurator podejmuje zawieszone postępowanie, jeżeli zostały ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 4.

4. Prokurator może podjąć zawieszone postępowanie, jeżeli świadek koronny popełnił nowe przestępstwo umyślne albo nie wykonał zobowiązania, o którym mowa w art. 3 ust. 2.

5. Na postanowienie o podjęciu zawieszonych postępowania świadkowi koronnemu przysługuje zażalenie do sądu, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

Art. 11. 1. Jeżeli świadek koronny, w ciągu roku od uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania na podstawie art. 9, popełnił nowe przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mającym na celu popełnianie przestępstw lub zostały ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 4, postępowanie to wznawia się, niezależnie od podstaw określonych w art. 327 § 2 Kodeksu postępowania karnego.

2. Jeżeli świadek koronny, w ciągu roku od uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania na podstawie art. 9, popełnił nowe przestępstwo umyślne albo nie wykonał zobowiązania, o którym mowa w art. 3 ust. 2, postępowanie to można wznowić.

3. Na postanowienie o wznowieniu postępowania świadkowi koronnemu przysługuje zażalenie do sądu, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

Art. 12. W wypadku podjęcia albo wznowienia postępowania z powodów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 lub ust. 4 albo w art. 11 ust. 2, skazując za przestępstwo objęte tym postępowaniem, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Art. 13. Sąd, na wniosek świadka koronnego, może wyłączyć jawność rozprawy na czas jego przesłuchania. Świadka należy pouczyć o tym uprawnieniu. W razie wyłączenia jawności, przepisów art. 361 § 1 i 3 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się.

Art. 14. 1. W razie zagrożenia życia lub zdrowia świadka koronnego lub osoby dla niego najbliższej w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego, mogą być oni objęci ochroną osobistą, a także uzyskać pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu lub zatrudnienia, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach można wydać im dokumenty umożliwiające używanie innych niż własne danych osobowych, w tym uprawniające do przekroczenia granicy państwowej.

2. W razie niemożności zatrudnienia świadka koronnego lub osoby dla niego najbliższej, może być im przyznana pomoc finansowa przeznaczona na pokrycie kosztów utrzymania.

3. Ochroną lub pomocą, o których mowa w ust. 1 i 2, z wyłączeniem wydania dokumentów, o których mowa w ust. 1, można również objąć, do czasu uprawomocnienia się postanowienia określonego w art. 5 ust. 1, podejrzanego, który spełnił warunki przewidziane w art. 3 ust. 1, lub osobę dla niego najbliższą w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego.

4. Niedopuszczalna jest czynność dowodowa zmierzająca do ujawnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1.

Art. 15. Warunki i zasady udzielania ochrony lub pomocy, o których mowa w art. 14, za granicą może określić umowa międzynarodowa.

Art. 16. 1. Objęcie ochroną lub pomocą, o których mowa w art. 14, uzależnia się od złożenia prokuratorowi przez pełnoletnią osobę, która ma być chroniona, pisemnego zobowiązania do:

- 1) przestrzegania zasad i zaleceń w zakresie udzielonej ochrony, a także
- 2) wykonywania obowiązków ciążących z mocy ustawy oraz wynikających z prawomocnych orzeczeń i decyzji — w razie korzystania z ochrony lub pomocy polegających na zmianie miejsca pobytu lub wydaniu dokumentów, o których mowa w art. 14 ust. 1.

2. W wypadku umyślnego naruszenia zasad lub zaleceń w zakresie ochrony lub uporczywego uchylania się od wykonywania obowiązków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, prokurator może postanowić o odstąpieniu od ochrony lub o ograniczeniu jej zakresu. Na postanowienie w tym przedmiocie przysługuje zażalenie.

Art. 17. 1. W przedmiocie zastosowania ochrony lub pomocy, o których mowa w art. 14, prokurator wydaje postanowienie na wniosek świadka koronnego, podejrzanego, który spełnił warunki przewidziane w art. 3 ust. 1, lub osoby dla nich najbliższej w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego.

2. Postanowienie prokuratora o objęciu ochroną lub pomocą osób, o których mowa w ust. 1, może zostać wydane także z urzędu — za zgodą tych osób.

3. Na postanowienie w przedmiocie zastosowania ochrony lub pomocy osobom, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje zażalenie.

Art. 18. 1. Organem właściwym do wykonywania postanowień, o których mowa w art. 16 ust. 2 i art. 17 ust. 1 i 2, jest Komendant Główny Policji.

2. Nie popełnia przestępstwa, kto zgodnie z przepisami niniejszej ustawy sporządza dokumenty lub posługuje się dokumentami, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 19. 1. W razie zastosowania ochrony lub pomocy polegającej na zmianie miejsca pobytu lub wydaniu dokumentów, o których mowa w art. 14 ust. 1, Komendant Główny Policji może zobowiązać właściwy urząd pocztowy do:

- 1) przekazywania pod wskazany przez siebie adres przesyłek przeznaczonych dla osoby objętej ochroną,
- 2) doręczania przesyłek przeznaczonych dla osoby objętej ochroną za pośrednictwem osoby przez niego upoważnionej.

2. Komendant Główny Policji zapewnia niezwłoczne doręczanie przesyłek adresatowi w wypadkach, o których mowa w ust. 1.

3. Przekazanie lub doręczenie przez urząd pocztowy przesyłki w sposób przewidziany w ust. 1 uważa się za doręczenie w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. z 1995 r. Nr 117, poz. 564, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554 i Nr 106, poz. 675).

Art. 20. Komendant Główny Policji ustanawia, w razie potrzeby i za zgodą osoby objętej ochroną, pełnomocnika tej osoby, którym może być także policjant; do pełnomocnika stosuje się odpowiednio przepisy regulujące postępowanie, w którym został on ustanowiony.

Art. 21. 1. W razie podjęcia zawieszzonego postępowania karnego w wypadkach określonych w art. 10 albo wznowienia postępowania karnego w wypadkach określonych w art. 11 — prokurator może zobowiązać świadka koronnego do zwrotu właściwemu organowi równowartości świadczeń otrzymanych w ramach pomocy, a jeżeli pomoc polegała na wydaniu dokumentów, o których mowa w art. 14 ust. 1, również do zwrotu tych dokumentów.

2. Prokurator może także zobowiązać podejrzanego, który spełnił warunki przewidziane w art. 3 ust. 1, do zwrotu właściwemu organowi równowartości świadczeń otrzymanych w ramach pomocy, jeżeli prokurator nie wystąpił z wnioskiem, o którym mowa w art. 5 ust. 1, albo sąd wydał postanowienie o odmowie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego.

3. Na postanowienie określone w ust. 1 i 2 przysługuje zażalenie do sądu, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

4. W razie uchylania się od obowiązku zwrotu równowartości udzielonej pomocy lub wydanych dokumentów, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 22. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, zakres i sposób udzielania oraz cofania ochrony i pomocy, o których mowa w art. 14 ust. 1—3 oraz art. 19 ust. 1 i 2.

Art. 23. Tajemnicę państwową stanowią:

- 1) przebieg i treść czynności, o których mowa w art. 3 i 5, do chwili wydania przez sąd postanowienia o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadka koronnego,
- 2) okoliczności dotyczące ochrony lub pomocy, o których mowa w art. 14—20.

Art. 24. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, z tym że zgody, o której mowa w art. 5 ust. 1, udziela Naczelny Prokurator Wojskowy.

Art. 25. W zakresie nie uregulowanym w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 26. Przepisy o świadku koronnym stosuje się także po upływie okresu obowiązywania ustawy w sprawach, w których sąd wydał, chociażby nieprawomocne, postanowienie, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r. na okres 3 lat.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*